

כפר הנשיא

דברי
הכפריום
עצמאות
תשי"ז

א

6.5.1957

מס' 39

ה' אייר, תשי"ז

יום העצמאות דאשחקי ראה אותנו עסוקים כבצור המקום והרגשתנו הכללית הייתה שיש להתכונן לקראת החקפה אפשרית, וכל רגע יכול להיות שעת האפס. מי לא זוכר את גל ההתנדבות של כל שכבות הישוב לביצור הספר וקבוצות הפרעלים שבאו לעזור לנו במשימה זו. יש לציין שחרדתנו הייתה במקומה ומוצדקת, כמו שיוכלו להוכיח במשך מבצע קדש. הרוח שהראו המתנדבים בהתחלת מבצע הביצורים באפריל אשתקד לא חדלה, אלא, הלכה וגברה עד שהקיפה את כל הישוב, דבר שהתבטא במלחמת סיני, שבו העורף והחזית היו כגוף אחד. וכחב עצמאות זה, חג כפול לנו, חוגגים את עצם עצמאותנו, שנרכשה בדם כה רב, לפני השע שנים, וחידוש הרוח שפעמה בנו בימים ההם. ובעצם כחב הזה לא חשבו לנו לרדוף האט השגנו במבצע האחרון את הכל שציפו ממנו, חשוכה יותר העובדה שכל העם, לכל שדרותיו, מלוכז מסביב ממשלתו, נענה לצו השעה, ללא הסתייגות. מאה שעות אלו של קרב הפליאו את העולם כולו והלהיכו את הישוב. הרצון העז ומידת ההקרבה ליסודות קיומנו הלאומי והמדיני אלו הם הצריכים להוכיח לאומות העולם שעצמאות ישראל אינה דבר אבסטרקטי ושיש לנו מקום במשפחת העמים.

בנוסף רשימה גדולה לחללינו, שכבר הייתה כה ארוכה, ושומה עלינו, ביום זה, להתחדש עם זכרם.

לג'נט וללוי, להולדת בתם בכורם, דניאלה,

לרינה ולמיכאל, להולדת אורית,

שפע ברכות ונחת!

אחרי מבצע קדש

קשה לכתוב על נושא אשר עליו כתבו והרצו כל כך הרבה, כיום כבר לא בגדר של חדשות, אבל בכל זאת אנסה להעלות על הכיר כמה דהדורים אשר נכתבו דוקא כעת, בשוך סערת הימים המעסיים אתם, כשעור היינו תפושם בלהט התנופה האדירה של פעולותינו במרכז סיני.

הבה ונתכונן ברקע העובדתי שקיים היה באותו פרק זמן. היה ברור למעלה מכל צל של ספק שנאצר עמד לתקוף אותנו בכוחות עצמו או יחד עם בעלי בריתו (סוריה, ירדן וסעודיה) ככוונה להשמיד אותנו לחלוטין. אותה התקפה רבתית היתה צריכה להתקיים באותם השבועות של הסתיו, ומחסני הנשק והציוד העצומים, נוסף למערך הצבאי של המצרים בחצי האי סיני לא הותירו מקום לשום ספקים לגבי כוונותיה ורצונה של הכת הצבאית לבצע מיד, ובאותו הסתיו, את שאיפתם האדירה: "לנקום את מפלתם המבישה במלחמת פלשתינה ולשחרר את המולדת הכבושה מידי הציונים".

יש לציין שכל המפלגות אשר מיוצגות בממשלה המכו כפעולה של צה"ל, פרט למפ"ט, אשר ויתרה לטורף ככדי לשמור על האחזיות הקולקטיביות של הממשלה. העם כולו, פרט למפ"ט, עמדו כחומה בצורה מאחורי הממשלה, וחרות הקרבות של צה"ל, אשר רובו המכריע של כוחותיו, שהשתתפו במבצע, ככל חילוהיו, היו אנשי מילואים, הוכיחה את זאת. התנופה העצומה של התקפותינו, והתקדמות המחירה הפליאה את כולנו, את כי בסוחים אנו, שלולא ההפצצות התכופות של האויריה האנגלו צרפתית על שדות התעופה במצרים (כל רבע שעה ביום ובלילה) ושהטיבו את מטרותן שהיתה להוציא את חיל האויר המצרי מכלל פעולה, יתכן והיינו רואים את תוצאות "מבצע קדש" באור אחד לגמרי.

את לקח המבצע ניתן לסכם בצורה הבאה:

- (1) שומה עלינו לעשות את הכל להגביר את חיל האויר שלנו - במיוחד במטוסי טילון מכל הסוגים.
- (2) לצייד את הצבא בשריונים, טנקים ותותחים כבדים ארוכי טווח, מותאמים לתנאי מרכז.
- (3) להשתדל להעמיד את חיל הים על יחס שיעמיר אותו לפחות במצב כמותי מינימלי כהשואה עם זה של מצרים. במיוחד חסרות לנו צוללות ומש-חיחות שתוכלנה לעמוד בגד האלה שקבלו המצרים מרוסיה, אשר נחשבות כבין הטובות ביותר בעולם.

לאור התפתחויות המדיניות שלאחר המבצע - נטיגתנו מכל השטח שנכבש, כולל עזה - אפשר לאמר זאת: לא היתה לנו כל כוונה להחזיק בשטחים העצומים והריקים למעשה, של מרכז סיני - לגבי רצועת עזה ומפרץ שלמה - בלב כבד מאד הסכמנו לפנות את השטחים ההם, בלחץ גורמים חיצוניים, ובתחנו אימון מלא בהבטחות וברצון טוב שלהם, אם היום המצב חזר לקדמותו, דבר חיוני אחד השגנו, והוא שדעת הקהל העולמית מכירה בצדקת תביעותינו. כמו כן נתגלתה האומה הצרפתית על כל שדירותיה, כדירי נאמן לנו; ואולי היחידה בכל אומות העולם, אשר עומדת לימיננו בגלוי בכל השטחים ובכל העיניים.

שני הדברים האלו: אחת דעת הקהל העולמית, גם אם תמיכת הממשלות של מעצמות רבות לא נתונה לנו; ואחרתה של צרפת יחד עם היחידות הסמויה של מדינות אחרות, מהוות הערובה לכך שנוכל, במרוצת הזמן, להפיק תועלת לקראת השגת מידה גדולה יותר של שלום, משהיתה קיימת לפני המבצע.

צה"ל חזק, במקום הראשון, ככלאנו מותאמת לצרכים המיוחדים שלנו, ועמידתנו האיתנה על משמר עצמאותנו המדינית הן אכל הערובות הבטוחות אשר בכוחם לקדם את היום המקווה שבו יכירו שכינינו בנו, לתועלת ולסובת כל עמי האזור, והעולם כולו.

מאיר ר.

במוכירות

הקואליציה: יהודה מאילת השחר השתתף בישיבת המזכירות והביא את דרישת הקואספרטיב לעוד שני עובדים. לפי הסברו של יהודה, אפשר להכניס חברים אשר אינם נהגים במקצועות מסוימים, לדוגמה - עזרה להנהלת החשבונות. המזכירות הבטיחה לדון בהקדם על אפשרות מעשית להענות לבקשת זו.

מקשר לגרעין: הוחלט שישראל יחליף את גרשי במקשר לחברים החדשים.

פניית צבי אבן-פז לצאת להשתלמות: המזכירות החליטה להמליץ לאספה על השתלמותו של צבי בכית חולים הודסה לתקופת של שלוש שנים. אחרי שהאספה תאשר את העקרון יתקיים דיון נוסף על הכעיות הקשורות עם המשפחה, ואפשרות לצאתם לזמן מסוים וכו'. באספה הוחלט להענות לבקשה וליפות את כח המזכירות לדון עם צבי על הסדורים לקראת זאת.

סקול: היות ואשר נכנס להוראה יש צורך למצוא חבר אחר להיות אחראי לענייני סקול. המזכירות חושבת כחיוני להמשיך בסקול והוטל על מיכאל וג'ו להביא הצעה לאחראי לענף זה בהקדם.

בקר הנהלת המחלקה להתישבות של הסוכנות: בדרך כלל שוררת רעה בין חברי המזכירות שהבקר היה יסורי מאד ובקשר בולטת העובדה שהמוטרות המישיבים מכירים בבעיות המיוחדות הנובעות מן התנאים האובייקטיביים של המקום. ברור שהכרת זו אינה מספיקה ויש לפעול לממש את ההצעות של אנשי הסוכנות והאחור. יש להזהר מאופטימיות מופרזה ע"י המחשבה שכל בעיותינו תפת רנה ע"י ההצעות לעזרה שהושמעו בישיבה זו. דו"ח מפורט על הישיבה נמסר לאספה לפני פסח.

חברתה כנעני: אריק מסר על חברת חננר שכנת אלינו מדורות. החברה גולה עד למספר 20, ולפי חכמתה האספה יש צורך להוסיף מדריך נוסף. החקיקים דיון קצר על הצעות שונות והוטל על מיכאל לברר את ההצעות באופן מעשי כדי לגמור את העניין חוך זמן קצר ביותר.

פלוה

דגני חורף: מאז הרוחות החזקות שהיו לפני חודש, רובצת החליטה שעמדה צפופה ושנראתה לפה מאד; לאומת זה נראת כעת התבואה שהיתה יותר רלילה במצב משביע רצון. כתבואה הרובצת נתקל בקשיים בזמן הקציר - הנזקים החמורים ביותר היו כמוגר אל דרוז בשטח של 400 דונם היטח פלורנץ - זו הפעם הראשונה שורצנו את הזן הזה וצפינו ליכול גבוה הודות לתכונותיו של זן זה.

קטניות לגרעינים: אחרי ההצלחה של אשתקד בגדול תלתן פהלי, זרענו שטח של 300 דונם השנה (250 בדרוז ו-50 בכית). לפני שבוע בקר אצלנו נציג של "חזרע" כדי לבדוק את המצב וסוכס שהתלתן במצב טוב.

חלבה: בעמק מנסורה זרענו שטח של 300 דונם חלבה, לפי המלצת המדריך לגדולי שדה של מסדר החקלאות. בתחילת חשבנו להפוך את השטח לזבל ירוק היות ולא הספקנו לחרוש את השטח בזמן שהוא קבע למפרע. התברר שמאחר שלא חרשנו בזמן כדאי יותר להשאיר את השטח לגרעינים. מצפית ליכול של בערך 100 ק"ג לדונם.

חציר: התחלנו בקציר של החציר בשטח חלטה. היינו צריכים כבר לגמור את הקציר אך הכל התאחר מסיבות מזג האויר, שהיה בלתי יציב, וכעת אנו מתכוונים לרוב בקציר התחמיץ, דבר המעסיק את הסרקטורים שהיו צריכים להתפנות לעבודה זו. היכולים על פי רוב מתקבלים על הדעת אבל השנה בכלל המקומות בארץ, ושוב בגלל חמורף האחרון - משוככים השדות בחורל, למרות שרססנו אותם. יש לציין שזו שנה ראשונה שמרססים את שטחי השחת ואנו צריכים עוד ללמוד את החורה הזאת היות ומתכוונים לספל בשדות השחת בצורה זו בכל שנה ושנה.

תחמיץ: הכנת התחמיץ בעצמו ועובדים בכך כמרץ; היכולים נראים גבוהים, לפחות מעל לממוצע. אמנם לא הצליחו כל התערובות של זרעים שזרענו, התלתנים בהם נעלמו בו בזמן שהבקיות החזיקו מעמד. יש עוד לראות אם התלתן המושגי שנימצא בתוך התלתנים שהוזכרו לעיל, יתחוש, כי כוונתנו בזרעה המושגי היתה להוריר מהשטח, אחרי הורדת התחמיץ, עוד קציר אחר לזרעים. עד היום היו לנו הפנצ"רים הרגילים אבל העבודה מתנהלת בסדרה.

תבואות קיץ: השנה כבשנים הקודמות שוב לא הספקנו להכין את השטחים לת"ק בגלל חוסר טרקטורים בעונת החורף. גם השטחים שהספקנו, איך שהוא, להכין, איך יכולים לזרעם מפני שהטרקטור היחיד היכול לעשות זאת הוא האוליבר, והוא גם היחיד שבו בכשכון לקציר התחמיץ. את השטחים שלא הספקנו להכין בשתדל לפחות להכיןם לכרם טוב.

בסכום: מה גש מאד חוסר של אנשים קבועים ומקצועיים בענף, ולא יתכן שנמשיך הלאה בצורה כזאת, וכבר הגורם להפסד כלכלי למשק ולאכזבה לעובדי הענף.

חלוקת עשתי פלחה

לפי גדולים

<u>לפי חכניה המטק, חשי"ז</u>	<u>דונם</u>	<u>ה גדול</u>
	245	חיטה ZB
	420	" פלורנץ
	310	" אטית
920	975	תחמיץ חרפי
160	185	עשב סודני
50	-	חלתן פהלי לגרעינים
230	310	חלבה לגרעינים
150	300	חלבה זבל ירוק
150	-	חלתן פהלי זבל ירוק
120	-	אפונה דן זבל ירוק
250	250	חלתן לחציר
-	50	חציר
490	460	חבואות קיץ (סורגום)
660	230	כרב
-	650	
3180	3410	סה
=====	=====	=====

לפי השטחים

50 דונם		1. חכיה (חלקה א2)
	85	2. ראש פינה (חל רומן)
	60	תחמיץ
" 215	70	חציר
		כרב
" 520		כרב
" 100		חציר
60		חיטה אטית
	55	חיטה ZB
	60	חלתן פהלי לגרעינים
" 415	300	חלבה לגרעינים
	70	חיטה ZB
" 170	100	תחמיץ
" 60		כרב
	420	חיטה פלורנץ
	40	חיטה אטית
	250	זבל ירוק
	230	חב' קיץ, סורגום
	180	חציר
" 1,370	250	חלתן פהלי לגרעינים
	120	חציר
	210	חיטה אטית
" 450	120	חיטה ZB
3,410 דונם		סה
=====		=====

חלטה

השנה, בככל שנה, עומדה בעיה העובדים הקבועים בענף בראש דאגותינו, ואם אפשר לומר היא אף מורגשת היום ביתר חריפות. בתכניתנו לעבר השנה שטח של כ-870 דונם לפי החלוקה שלהלן:

חריש עמוק	210 דונם
חירס	" 420
מלוניס	" 100
הפוא"א סתויים	" 120
שובות (אבטיחים וכו')	" 20

רוב השטחים כעת בשמוש ע"י הפלחה (גרולי חורף) - השטח של החיטה (320 ד') מיועד בחלקו הגדול, 210 דונם, לחריש עמוק בו בזמן שביתרת החלקה נשתול את הפוחי האדמה הסתויים. על שטח החציר (100 דונם) נזרע מלוניס. החלקות שעליהן נזרע את הווירס היו כרב בחורף אבל היות ולא עלה כירינו, מחוסר מכוניות, טרקטורים ואנשים, לעבר אותם חילף אחרי הגשם הראשון משובש השטח בעשכיה גסה וחרדל בגובה רב ונדרשת פעולת כיסוח נוספת לעבוד הרגיל - לצורך זה השאלנו מכונית כיסוח מרשות החולה וכרגיל, כמכונה כזאת, יש צרות בהפעלה.

לפי התכנית הצטרכו להחליל בהכנת הזריעה בסוף מרץ, ולזרע את החירס בשבוע הראשון של מאי, אבל כידוע ידנו הגשמים מאד מאוחר ויכלנו להחליל בחריש באמצע אפריל ובגלל הקלה בהשגת טרקטור וחל איחור התחלת העבודה בעו שבוע, כך שהתחלנו רק לפני כשבועיים (שבוע אחרון של אפריל). נוסף על כך יש עוד כל עבודות הכיסוח, פיזור הזבל, ההובלות והזריעה לטרקטור הגלגלים.

לאור המצב התחלנו, נוסף לזה, בקציר החציר ובכיבושו, כדי לשנות את השטחים בזמן וכל זה רק מקשה על מהלך העבודה הסדיר. לכל העבודות האלו יש לנו בשטח 3 טרקטורים (ג'ון דיר, פרגוסון וחל ט.ד.9, ארנס) אבל כדי להפעילם יש בין צוות העובדים רק שנים הידועים לנהוג טרקטור ושניהם לא יכולים להתפנות לעבודה זו היות והם עסוקים ברכוז הענף ובחכנות וסדורים לקראת עונת ההשקאה. בינתיים מנסים לעבוד בהנאים אלו, אך כסוכן הכל מתנהל כעצלתיים, ולא נראה שום אפשרות להדביק את התכנית המקורית כדי לבצע בצוות המצומצם שלנו. לדוגמה: רק להכנת שטחי החירס ודושים 270 שעות עבודה זחל ואם נמשיך בקצב הנוכחי, של משמרת אחת ליום, היסחב עבודה זו כששעה שבעות ואז יהיה כבר מאוחר מדי לזרע וגם, לפי לוח הזמנים נאחר את זמן זריעת המלוניס, אשר את שטחם עדיין לא התחלנו להכין!

דרישתנו מאז רשות השטח כולו, לפני שלוש שנים, הייתה לקבל שני טרקטור-יסטים קבועים, לפחות, אחד לזחל ואחר לטרקטור גלגלים. דרישתנו זו עוד עומדת בכל חריפותה, וגם אם התמלא, ידרוש בצד חכנית העבודה משמרות נוספות מטרקטורים ועובדים, שאפשר, במאמץ, לבצע, אך לא יתכן שהעובדים, המתוויים את ההנהלה, ככיכול, ימשיכו לכד. במידה שבעיה העובדים לא תבא על ספוקה במשך ימים וספורים יש וראות שנוכל לבצע רק חלק ועיר מתכנית הגדולים בשלחין.

ישנן עוד שתי בעיות שטרם מצאו את פתרונן, והן הנקוד ויישור השטח.

(א) שאלת הנקוד - בענין הנקוד התחלנו בספול ב"רשות הנקוד" והם התחילו בסדור ההעלות הראשיות ומנסים דרכם גט לגמור את בעיה הנקוד הפנימי של השטח.

(ב) יישור השטח ומילוי הואריות - פה לא נראה פתרון באפץ וכנראה נצטרך לחפש את הישועה בכוחות עצמנו. אולי באמצעות ד.8 או כלים אחרים. כמובן שחוסר הממון לעבודה זו אבל יתכן שנוכל, אחרי ספול רציני, להעזר ע"י הקק"ל.

השנה אין מגדלים גרולי העשיה כגון בוסנים וכוחנה, בגלל סיבות אלו: בוסנים - ראינו שההכרל בין ריוח והפסד בגדול זה הוא קסון מאד וכדי להבטיח את היכול יש לזרע מוקדם, בזמן שבו ככלל אין אפשרות להכין את השטחים בגלל הנקוד הגרוע - ולכן הפסקנו את הגדול הזה עד לתקון מצב הנקוד.

כוחנה - בגלל הגורם הנוסף של זחל הזיפית, שעוד לא מצאו לו פתרון 100% החלטנו לא להסתכן השנה. השטח קודם לזרע 50 דונם בלבד אבל גם פה עומדת שאלת האריך הזריעה לפנינו, והיות וכבר מאוחר ונוסף לזה אין לנו התנאים המתאימים חסלנו גם את זה, כדי לא להסתכן יותר מדי בהתכנית העבודה.

דו"ח מענף הרפת, סוף אפריל.

אחרי החלטת המזכירות על צמצום העדר בגלל סיבות הספקה וכו', מונה העדר היום 63 ראש, 31 פרות חולבות; 12 מבכירות ו-20 גדול מכל הגילים. אנחנו מקוים שהעדר בגודל זה והרכבו הטכני ממנו יוכל לקבל את ההספקה הדרושה לפי כל הנתונים ממה שהמשק יוכל לספק לו: ז.א. ברובו שחת ותחמיצים.

יש תקווה שהעדר יוכל להמשיך לרעות בשטחי מרעה טכני בחלק הגדול של חודש מאי כך שהמנה היומית תורכב מכמה שעות רעה, סלק בהמות ושחת. בגמר הפרעה, נחזיל להאכיל תחמיץ וכך נמלא בשלמותם הצרכים של עדר חלב כמשך כל חודשי השנה.

יש לציין שיש היום כל הסמנים שכמות (אין מוכרים עוד על האיסת) השחת והתחמיצים הספיק לעדר בגודל הנוכחי לפי כל חישוב האורתי. כמוכן הצלחת התכנית להעביר עוד יותר קטן לרמה מהקבלת, תלויה לגמרי על הספקה סדירה של אכל מרוכז כקביעות ואת זה לא יוכלו עובדי הענף לקבוע, ובתורכב ההספקה הגסה שעומדת לרשותנו אין תחליף לאכל מרוכז (בתערובת מלאה).

בגלל צמצום היחידה אנחנו לא נוכל להגיע לייעילות בעבודה שחשבו להשיג בתחילת השנה אכל בכל זאת מראה המצב היום שנגיע להישג יי גדול בשטח העבודה.

מצב הבריאות והתעורות של העדר משביע רצון. הנוכח החלב היום היא מתחת לכל בקורה בגלל העובדה שאכל מרוכז כמעט שלא היה וכזמנים שכן היה, רק בתורכב חלקי. אין אנו יכולים להרגיש שוב את העניין הזה היות והוא הקובע.

בכל זאת, מצב העובדים הוא טוב.

משה.

על המצב של היהודים בפלנייה

מאז ומתמיד לא מצאו היהודים חן בעיני הפולנים והכסוי לזה היה אנטישמיות פיזית ומזמן לזמן פוגרום בזעיר אנפין. בשנת 1939, בפרוץ מלחמת העולם השנייה נצלו הגרמנים את הדבר הזה ותמכו באופן מעשי וגם מוסרי בנטייה הזאת. זו הייתה גם הסיבה העקרית שרוב מחנות הרכוז של יהודי המערב שנשלחו "מזרחה" על ידי הנאצים הוקמו באדמת פולניה שהרי היה ברור לגרמנים שבקרוב אוכלוסיה עוינת כזאת אין הרבה סיכויים ליהודי הכורר שמצליח לברוח ממחנות הללו, להתקדם ולהציל את נפשו. מדיניות זו הביאה לתוצאות טובות אולי יותר טוב מתקווה - וכידוע לא נשארו הרבה מהיהודים לפליטה בגמר הסיום הנאצי.

חלק מהאוכלוסיה היהודית הצליח איך שהוא להימלט לשטח בכיבוש הרוסי - גם שם לא לקחו רובם במידה-מסוימת לא היה היחס של השלטונות הרוסיים יותר טוב מיחסו של האויב בצד השני של קו החזית. בכל זאת לא היה היחס מבוון באופן אישי כל כך או מאורגן בצורה כזאת כמו אצל הגרמנים ובחוצאה מזה היו יותר ניצולים. רק חלק קטן של הפליטים חזרו לפולניה, בראש וראשונה כדי לחפש את משפחתם שעקבותיהם נעלמו וגם בחלקם אחרי שהוחרדו ברוקסרינת המשטר הסובייטי וחשבו שיהיו מאותו היחס הסובלני בפולניה המשוחררת כמו ברוסיה. במיוחד לסוג האנשים האלו חיכתה אכזבה מרה. האנטישמיות הייתה אולי באה אפשר, יותר חזקה כעת מאשר לפני המלחמה, גם אם באופן רשמי לא הכירו במציאותה. ולאט לאט באו רוב רובו של האוכלוסיה היהודית להכחה שאין תקווה לבני ישראל באדמת פולין ופה הם נתקלו בחומת מסך הכרזל, שלא נתן להם להגר. אמנם הצליחו יחידים סגולה לצאת את הארץ במשך השנים האחרונות אבל אי אפשר היה לרבר על זרם הגירה, לאיזה ארץ שלה תחיה.

וזו רק כמה חרשים לפני צאתי את פולניה שחל שנוי מה ביחס השלטונות כלפי הגירת היהודים. לאט לאט רמזו לנו שאין יותר עתיד עבורנו שם ושלא יוכלו לערוב לבטחוננו במשך הזמן אם לא ננצל את ההזדמנות שניתנת לנו להגר. הדבר הביא לזה שחלק גדול של היהודים החליטו לעלות לישראל, המדינה היחידה שבעת מוכנה לקלטם בלי הגבלה מספרית.

יצחק טויפל.